

The Byelorussian Times

ЧАС

Двумоўны беларускі часапіс у З.Ш.А.

No.40, Vol.7, USPS 345-170

November 1982

9-06 Parsons Blvd., Flushing, N.Y. 11357

Price \$1.35

KGB'S ROLE IN NAZI ACCUSATIONS REVEALED

For a long time Western experts suspected that the KGB (the Soviet secret police) played an active role in fabricating and disseminating false information against emigre groups in the West to discredit them, and in instigating unrest and turmoil in their secular and religious organizations to destroy or to fragment them.

However, it is only recently that these suspicions have been substantiated in a deposition of a former KGB agent which was filed in a United States court.

According to the *Chicago Latvian Newsletter* of September 1982, the *Chicago Tribune* and the *Chicago Sun Times* of June 1982, Imants Lesinskis, a former Latvian KGB agent who defected to the U.S. in 1978, gave written testimony on June 23, 1982, in Chicago at the trial of Liudas Kirys who had been charged with "Nazi war crimes" during W.W. II. Lesinskis' personal appearance at the trial was prevented by security considerations, but in his written statement Lesinskis charged that the recent wave of Nazi trials in the U.S. is the result of Soviet fabrications. He described how in the late 1960's the KGB gave top priority to "engage in propaganda work against Latvian emigre communities in the free world."

To accomplish this, Lesinskis said, the KGB manufactured phony war crimes cases against top Latvian leaders in the U.S. and then released the falsified information to Israel and the West. "This was done to discredit them in the eyes of the Latvian community abroad, to discredit them before the Latvian people at home, and to discredit them in the eyes of public opinion in Western countries." — He continued.

Testifying about his own personal involvement in such fabrications, Lesinskis said:

"To describe (the Latvian leaders) as war criminals or having membership in organizations led by war criminals, was one lie." The second lie was to describe nationalist organizations in the West as "acting under orders of Western intelligence agencies."

Although, on the basis of his personal knowledge, Lesinskis could testify only about KGB activities against Latvians, many knowledgeable people believe that similar campaigns have been waged against other nationalities presently enslaved by the Russians and that the current "Nazism" in the U.S. media against Byelorussians can be traced to the KGB.

On May 16, 1982, and again on September 12, 1982, in its television program called "60 Minutes", the CBS Television Network accused "more than 300 Byelorussians living in the U.S. today" of being "Nazi war criminals." The host of the program was Mike Wallace and the witness making most of these accusations was John Loftus, a former employee of the U.S. Office of Special Investigations. It was apparent from the program that Loftus was using some of the falsified Soviet-supplied information. (See *Byelorussian Times*, No.38-39).

A question, "how does the KGB manage to manipulate U.S. media and people like Wallace and Loftus?", has been raised by M.E. Arch in his letter to the editor of *Bielarus*, Aug.-Sept. 1982. He then proceeds to answer the question. "This is best described in the recently published book by James L. Tyson, entitled *Target America: The Influence of Communist Propaganda on U.S. Media*. The Communists are masters of propaganda and disinformation and CBS gave the Soviet disinformation experts — the KGB's Disinformation Directorate — a national platform. It appears that Loftus has been relying on this Soviet source for some of his facts. Loftus and Wallace should have been more

than casually aware that the Soviets have a long history and unparalleled expertise in the forgery of documents — for political show trials, feeding gulags with fresh candidates... (and they) also use forgery as a routine propaganda tool...."

With respect to Mr. Loftus himself, it is clear that he knows pitifully little about Byelorussia generally and even less about Byelorussian history during the Second World War. He is an amateur in the field of Soviet disinformation and may have an interest to publicize a sensational book he has written allegedly about Byelorussian Nazis.

We might add, that Loftus' former boss, Alan Ryan who heads the Office of Special Investigations says that "there is no basis for Loftus' charges" about Byelorussian Nazis living in the U.S. There is, however, a close and a revealing coincidence between the words of former KGB agent Lesinskis that the KGB seeks to portray the nationalist organizations and their leaders in the West as "acting under orders of Western intelligence agencies" and Loftus' allegations that, allegedly, the U.S. "spy agencies" "imported" Byelorussian war criminals to the U.S. after the Second World war.

Polish chauvinists claim Byelorussian territory

An organization of Polish chauvinists called the "Stronitstvo Narodowego" (SN) held its world congress this June in London, England. SN still claims to represent the Polish people and in its time it represented an organized opposition to the Polish dictator Pilsudski.

As stated in its foreign policy resolution adopted at the congress, SN regards the "legal Polish frontiers" on the east to be those established by the Riga Peace Conference between Poland and Russia on March 18, 1921. The resolution further states: "The renunciation by some circles of the lands beyond the River Buh including the cities of Vilna (Byelorussian — editor) and Lvov (Ukrainian — editor) in favor of the future hypothetical Ukraine, of Byelorussia or Zhamoyc (so-called Lithuania) is tantamount to their renunciation to the Soviet Union. Any discussion of the eastern Polish frontiers with ethnic groups of other

nationalities only weakens our position...."

Commenting on this resolution, the "Polish Voice" of Toronto characterized it as a "sane position with regard to the eastern frontiers."

For those not familiar with the Riga Peace Conference of 1921, it should be stated that at that conference Poland received western Byelorussia and western Ukraine and in return agreed to guarantee to the occupied Byelorussians and Ukrainians all rights which would insure a free development of their cultures, languages, religions and, to this end, agreed to establish Byelorussian and Ukrainian schools, associations and societies. Poland, however, reneged on its promise and conducted a notorious occupational policy in western Byelorussia and western Ukraine up to the Second World War and this occupational policy continues today in the Byelorussian Bielastok Province still held by Poland.

CENTENNIAL OF BYELORUSSIAN POETS IANKA KUPALA AND IAKUB KOLAS

The Slavonic Division of the New York Public Library is celebrating the centennial of the birth of two major Byelorussian writers, Ianka Kupala and Iakub Kolas, with an exhibition from September 3 to November 30, 1982.

Ianka Kupala, the pseudonym for Ivan Lutsevich (1882–1942), devoted his considerable poetic and dramatic talents to the restoration of human dignity and national pride for the Byelorussian people in the early 1900's. His plays, most notably "Paulinka", laid the foundation of Byelorussian theater, while his narrative poems opened new romantic styles in Byelorussian literature.

Iakub Kolas, born Kastus Mitskevich (1882–1956), drew much of his inspiration from the folk traditions of the Byelorussian people. His greatest creation was the epic poem "Novaia Ziamlia" (The New Land) which has become a classic work of the Byelorussian literature. Prolific and talented, Kolas was also renowned for his fictional works, some of which are autobiographical in nature.

The exhibit includes numerous first editions, manuscripts, collected works, pictorial works, miniature books and recently published commemorative material, which are part of the most extensive Slavonic collection of writings by and about Kupala and Kolas in the United States.

"Centennial of Byelorussian Poets: Ianka Kupala and Iakub Kolas" may be seen daily, during library hours, in the Central Research Library at Fifth Ave. and 42 St. in Manhattan.

КАЛЯДНАЕ АРХІПАСТЫРСКАЕ ПАСЛАНЬНЕ

Сабору Япіскапаў Беларускае

Аўтакефальнае Праваслаўнае Царквы

Дастойнаму Святарству і ўсім Багалюбным Вернікам Народу Беларускага

На Бацькаўшчыне й на Чужыне

„І вось Зорка, якую бачылі яны на ўсходзе,
ішла перад імі аж пакуль прыйшоўшы
не супынілася над месцам,
дзе было Дзіцятка.”

(Мац. 2,9)

ХРИСТОС НАРАДЗІЎСЯ – ЯГО СЛАЎЦЕ!

Дарагія Братья й Сёстры!

Гэтая ціхая Зорка гарыщ і цяпер над убогай пячорай Віфліему, дзе на саломе ў ясьлях ляжала Дзіця Божае, прыняўшы на сябе грахі ўсяго сьвету, усе несправядлівасці й неразважнасці людзкія. Госпад наш Ісус Хрыстос прыйшоў да нас, каб мы прыйшлі да Яго, каб духова волынімі быць ад злачынаў наших.

У небе зъея Віфліемская Зорка. Яна апаняўшыся ў вяшчуном аб нараджэнні Таго аб Якім прарочылі прарокі, каго чакалі не толькі людзі але й усялякае стварэнніе. Аб Якім марыла ўсе чалавецтва, не знаходзячы выхаду з свайго бязлалъдзя як у філязафічнай навуцы, у наведамых яшчэ краінах і ў будове бабіленскіх вежаў.

Для чалавецтва існуюць лізве зоркі Віфліемская Зорка – спасенія, як прароцтвы нашага жыцця; і цемна крывавая зорка наганская Малоха. Над гэтымі зоркамі і мы жывем у сучаснасці. І той, хто зракаеца Святла Хрыстовага, сув. Царквы, хто змагаеца з навукою Хрыстовою, той глядзіць і мае надзею на акрываўленую зорку, а не на Бога жывога. Нашым абавязкам есць падзеяцца на Славу на Вышы-

нях Богу й на зямлі Мір людзям добрай волі” (Лук. 2,14).

І Зорка дабраслаўная, Зорка Хрыстовая ўзмоцніць нас, ачысьціць ад усяго ліхога й зылікідуе паўстаўшыя нялады ў нашай Святой БАПЦаркве. Зорка Дабраслаўленія зъе ў цемры нашае ночы, якая ёсьць ратункам і паказынікам, як дараўшы адзін аднаму крыўды і мы мусім ісці за гэтаю Зоркаю.

Таму не марнуйма часу й не трацьма надзеі на данамогу Віфліемскае Зоркі. Бог спрэвядлівы, Абаронца пакрыўданых і надзея для сумуючых. Да Яго зварочваймося сашчыраю малітваю й Ен нашырыць Сваю Праўду на зямлі. „Я той, што дасльеджае нутро й сэрца. І дам вам кожнаму паводле дзел ваших” (Адкр. Яна Баг. 2,23). „І надыйдзе час, калі набожны будуць цешыща з Славы Ягонае” (Пс. 149,5). І калі мы будзем верыць, што „паводле веры нашае становіца нам” (Мац. 9,29), то народжаны Хрыстос Бог наш нераможа злосць людзкую й нашле жыццё вечнае тым, хто надзеяцца на Яго.

У нашыя часы надмернага матэрыялізму, а таксама й маральнага заняпаду, усе сілы пекла выйшлі са

сваіх сковішчаў, каб перамагчы Свяতло Хрыстовае, Свяতло любові, Дабра й Праўды, а гэтым самым і права чалавека.

Змаганыне з сіламі цемры адбываеца па ўсяму сьвету з асабліваю сілаю, а асабліва ў краінах апанаваных бязбожнымі кіраунікамі, якія пашыраюць разбуразльную рэлігійную дзейнасць з данамогаю прэзы, радыё, тэлевізіі й пазгоднаю з іраўдаю пранағандую.

Але як не намагаюцца ворагі Свяতло Хрыстовае пагасіць, якое зазыяла ў Віфліеме, яно будзе сівяціць вечна, бо праз Нараджэнніе Хрыста Спаса, запачаткована новая эра ў гісторыі сьвету й запачаткованы начатак перамогі Святла над цемрам, добра над злом. „Няма-ж іншага імя над небам, дадзенага людзям якім-бы нам спасціся.” (Дзеян. 4,12).

Нажаль зло яшчэ пануе на зямлі. Варожасць усё яшчэ квітнє. Людзі ў большыні яшчэ блудзяць па фальшивых шляхах. Хочуць асягнуць мір-сунакой шляхам войнаў, змагання і сварак. А ці-ж гэта не шлях злога духа дзеля агульнага зынішчэння Царквы й ладу на съвеце? Мір-жа ў сунакой Божы, ёсьць асно-

ваю Валадарства Божага на зямлі, і павінен быць у сярэдзіне нас, у нашых сэрцах і здабываеща сунакой не варожасцю, а згодаю й любою. Вось такога міру-сунакою мы жадаем Вам у часе Святых Дзён Раства Хрыстовага.

Няхай згода й любоў стала праўбывае між намі й робіць нашае жыццё радасным, а Новы Год няхай адкрые нам новыя крыніцы шчасця. А Нованараджаны Хрыстос Бог наш няхай пашле Народу Беларускаму шматкаштоўны Свой Скарб Мір-Сунакой і Ласку Вам і ўсяму Беларускаму Народу на Радзіме.

З гэткімі нашымі думкамі й сардечнымі пажаданнямі вітаем Вас Усячеснія Айцы й Богалюбныя Вернікі з Вілікім і сладкім Святам з Раством Хрыстовым і з надыхамі Новым Годам!

Ласка ў Сунакой Нованараджанага Госпада нашага Ісуса Хрыста, любоў Бога й Айца й лучнасць Св. Духа няхай будзе з усімі Вамі, цяпер і зайдёды павек вякоў. Амін.

Каляды, Лета Божага 1983.

З ЛАСКІ БОЖАЕ

Пакорны ў Богу +Мітрапаліт Андрэй
Пакорны ў Богу +Япіскап Ізяслай

ТЫДЗЕНЬ ПАНЯВОЛЕНЫХ НАРОДАЎ У МЭЛЬБУРНЕ

У нядзелю 19-га верасня, 1982 г., з нагоды Тыдня Паняволеных Народу, як і ў мінулых гады, быў адслужаны „Экамунічны Малебен” у Саборы сув. Патрыяка – адным з найбольшых у Мэльбурне. Надчас Малебену саслужылі каля 20-ці сівятаў рэпрэзэнтуючы Праваслаўную Пратэстанцкую, Лютеранскую й Рымска Каталіцкую Царкви на чале з Архіпіскапам Ф.Літтле БАПЦаркву рэпрэзэнтаваў а. Аляксандар, настаяцель Парафіі ў Мэльбурне.

Сабор быў пераноўнены народам розных нацыянальнасцяў і веравінніцтваў. Надчас Малебену, Беларусы й прадстаўнікі іншых нацыянальнасцяў у нацыянальных вонратках, трymалі свае нацыянальныя сцягі. Сі-ня Надзія Грушы чытала малітву на беларускай мове. Іншыя малітвы чыталіся на Армянску, Баўгарску, Эстонску, Харвацку, Чэску, Мадзярску, Жамойцку, Латвійску, Польску, Расейску, Славацку, Украінску, і Ветнамску.

На заканчэнні Малебена, вялікая колькасць народу, дэмантрацыя, із сцягамі й плакатамі, пайшла на „Гаралскую Плошчу” дзе выказваліся гарачыя прамовы супраць

паняволнікаў – заклікалася да змаганьня ў абароне незалежнасці ўсіх народаў.

Гэтыя надзеі былі анублікованыя ў меснай прэсе й часткова паказваліся па тэлевізіі.

– а. А. Кулакоўскі

„РАССТРЫЖАНАЯ” СУСТРЭЧА

НЮ БРУНСВІК, НЮ Джэрзі
15-я Сустрэча Беларусаў Паўночнае Амёрыкі адбылася ў Нью Брунсвіку, Нью Джэрзі, 4–6 верасня 1982 году. Арганізатары, як і раней, былі Беларуска-Амёрыканскія Задзіночаныя (БАЗА) й Згуртаваныя Беларусаў Канады (ЗБК).

На гэту Сустрэчу, так як і на папярэднюю, 14-ю, арганізатары не захацелі запрасіць Першагерарха БАПЦ. Мітрапаліта Андрэя, але не забылі запрасіць расстрыжанага быўшага сівятара Аляксандра Яноўскага катары там для іх малітвы.

Інакш кажучы, арганізатары замянялі Галаву Царквы на расстрыгу ѹ недзе падарозе зусім згубілі рэшткі свайго гонару.

Polish Flags Destroyed in Bielastok

It was reported in the press that this year's observance of the traditional communist May Day holiday near the Polish-occupied city of Bielastok in western Byelorussia has been transformed into an anti-Polish demonstration.

A group of schoolchildren and students who were supposed to march in the May Day parade carrying Polish red and white flags, as if on signal, tore these flags and carried them in shreds and pieces. New flags were provided to the marchers, but these too were destroyed.

Another group marched in the parade barefooted as a sign of disrespect to the Polish state. Several arrests followed.

The Polish red and white flag symbolizes not only the Polish Peoples' Republic (Communist Poland), but it is also recognized by anti-communist Poles. This was the official Polish flag between the two World Wars and it has been unheard of that any Pole would destroy that flag.

The flag destroyers in Bielastok no doubt were Byelorussians and this act represents additional evidence of unrest among Byelorussians in their Polish-occupied Bielastok Province.

БАНДЫТЫЗМ У КЛІЛЕНДЕ ПАЎТАРЫЎСЯ

КЛІЛЕНД, Огайо У начы з 8-га на 9-га каstryчніка г.г., нядзялі, асобы парэзалі нажом і зусім зынішчылі ўсе чатэры апона на машыне належучай Уладыку Ізяславу Уладыку Ізяславу прыехаў у Кліленд на Сабор Япіскапаў БАПЦ які адбыўся ў рэзыдэнцыі Мітрапаліта Андрэя каля Царквы Жыровіцкага Божае Маці ў Клілендзе.

Машына Уладыку Ізяслава стаяла

на пляцы каля суседняе пратэстанцкага царквы паміж іншымі машынамі. Пратэстанты, даведаўшыся аб гэтым бандытскім учынку, былі моцна занепакоеныя й казалі, што ў іх ніколі нічога падобнага раней не сталася.

Прыблізна два гады раней, таксама ў „беларускім” Клілендзе, невядомыя асобы былі прараролі ўсе чатэры апона на машыне Уладыку Ізяслава.

У ПАРАДКУ ВЯСЬНЕНЬНЯ

У газэце *Беларус*, №303-304 за верасень г.г., паявіўся „ліст” сп-ні Зіны Станкевіч, Рэдактара тэй-жэ газэты, у якім яна ідзе сълемадам тых няшчасных, што сяняня ніяк ня могуць стрымацца, каб ня кінуць нечым жахлівым на нашага Першагерарха, Мітрапаліта Андрэя.

Справа ў тым, што нехта ў Таронта на допыще безадказна і беспатрэбна прыгадаў імя с.п. Ст. Станкевіча, як таго, хто быццам ачольваў у нас группу „нацыстаў”. Усім ведама, што няма ў гэтым на грош прауды, бо партыйя нацыянал-сацыялістых у нас кіравалі Акінчыц і Казлоўскі – абодва загінулі ў 1943 г.. Др. Ст. Станкевіч ніколі да тэй групкі (ня больш 10 чалавек) не належала, і па сваіх поглядах, ня мог належаць.

Калі ўжо нехта недзе скажаў недрачнасць, дык ці ававязка трэба яе падхапіць і разгаласіць на ўесь сьвет? А каб ня тыя мікалаевы гора „пасланы”, ды „ліст” сп-ні Станкевічых ў *Беларусе*, ніхто пра той ляпсус і ня ведаў-бы, акрамя пару чалавек у Таронта. Хто-ж гэта тады робіць „пропаганду савецкім паклёнам” і „асьветчаныям” пакорнага служкі Москвы Джона Лофтуса, як не сама сп-ні Станкевіч?

Але галоўнае прычым тут „вядучыя гіерархі”, як піша аўтарка „ліста”, – а ў нас-жа іх адзін, г.з.н. Уладыка

АДШЧЭПНІКІ

ВЫМАРОЖЫВАЮЦЬ

МИТРАПАЛАІТА

КЛІУЛЕНД, Огаё Пачынаючы з каstryчніка г.г., пафіяльная рада прыходу Жыровіцкага Божае Маці ў Кліулендзе якая мае ававязак даглядаць будынак і рэзыдэнцыю Мітрапаліта ў Кліулендзе, перастала гэта выконваць. Быў выключаны газ і электрыка для Мітрапаліта з мэтаю дакучыць 81-гадовому Мітрапаліту й магчыма выгнаць яго з халоднага будынку.

У сувязі з гэтым, адшчэнікі перанеслі сваю кнайпу ў цёплы царкоўны будынак.

ТЭРАРЫЗМ У НЮ ЄРКІ

СПРЫНГФІЛД, Mac. У сярэдзіне каstryчніка г.г. а. Васіль Кендыш атрымаў ананімны ліст з ваколіцы Ню Брунскіку ў Ню Єрзі у якім былі прыкленены три атручаныя капсулы „Tylenol” і было напісаны, пабеларуску, каб ён прыняў дзве капсулы й даў адну матушцы. „Мы хочам бачыць вас на могілках” закончыў тэрактыст. Паліцыя даследвае гэту справу.

У Амерыцы ўжо памерла сем асобаў ад атручаных капсуляў „Tylenol”.

Мітрапаліт. Што ён можа мець су-праць асобы нябожчыка Ст. Станкевіча? А нічога! Наадварот, Уладыка мае ў сэрцы самы цёплы пра яго ўспамін. Бо да таго, што прыгадала сама сп-ні Станкевіч, і з чым нельга не згадзіцца, трэба яшчэ дадаць, што нябожчык быў *адзінам* нашым каталіком, які з глыбокім пераканаўнем публічна абвяшчаў, і пісаў у сваіх газэцэ, што „найвялікшым дасягненнем беларускай эміграцыі было адраджэнне БАПЦ”. Сказаць так, шчыра прызнаць гэтую вялікую прауду мог толькі чалавек вялікай души, чыстай вады ідэаліст, чалавек немалой цывільнай адлагі. Такім мы ўсе яго памятаем і молімся за супакой яго душы. Таму ставіць Уладыку Мітрапаліту нейкі закід „людзкой злосці” ёсьць нятолікі беспадстаўна, але і зусім не на месцы.

Калі ўжо гутарка пра адносіны газэты *Беларуса* да БАПЦ, дык варта запытацца, чаму гэта цяпер, калі рэдактарам газэты стала праваслаўная ўдава на Ст. Станкевічу, дык ні пасланыні Уладыкі Мітрапаліта, ні паведамленыні Кансысторыі БАПЦ больш у ёй ня друкуюцца, а затое ў кожным нумары *Беларуса* паяўляеца шкодная для нашай Царквы дрэнь, якую прадукуюць бунтавшчыкі і адшчэнікі. Др. Ст. Станкевіч, каб жыў, ніколі-да такай ганьбы не дапусціў... Выходзіць, што замест бараніць нябожчыкамужа, які яе абароны зусім не патрабуе, сп-ні З. Станкевіч лепш хай абароніць сябе і дасць беларускай грамадзкасці на чужыне выясняніе, чаму яна паставіла атрыманае ў спадчыне па мужу грамадзкае дабро, газэту *Беларус*, на службу дэструктыўным элементам?

– П. Манькоўскі

Хто ідзе за дударом?

5-га верасня, г.г., у Ню Ёрзі на Сустрэчы Беларусаў Паўночнай Амерыкі, так-званая й сама-званая „дарадчая камісія” пры быўшым архіпіскапу БАПЦ, Мікалаю, пастанавіла прасіць Мікалая склікаць іхні адшчэніцкі сабор.

У Ню Ёрку, Галасуйма за Лермана

Др. Гарошка, рэдактар ЧАСу, спатыкаеца з Лерманам у ягонай перадвыбарчай кампаніі.

У Амерыцы, вельмі часта бывае, што кандыдаты на губэрнатара, маёра, кагрэсмена, ці інш., выкарыстоўваюць этнічныя групы над час выбараў, а потым пра іх зусім забываюцца. Сёняня Рэспубліканская Партия ўжо менш склонная да гэтай тэндэнцыі, бо пры ёй існуе афіцыйны адзел нацыянальнасцяў ці этнічных груп якога няма пры Дэмакратычнай Партыі, і гэты адзел стала працуе, з іншымі поспехамі, каб не даць кандыдатам забыцца Ѹтых падтымоўваў і, у некаторых выпадках, адзел ставіць свае дамаганні катоных кандыдаты ўжо лёгка не йгнаюць.

У Ню Ёрку, Рэспубліканскі Адзел нацыянальнасцяў пад старшынствам М. Сатіраса (Грэка), на сваім наследжанні 14-га верасня, г.г., пастанавіў падтымоўваць Луіса Лермана на губэрнатара штату і, у гэтым самым часе, атрымаў ад сп. Лермана асабістую, неадменную й „вечную” прысягу (калі Лерман выграе выбары) аб стварэнні этнічнай камісіі ў складзе 22 прадстаўнікоў ад розных нацыянальнасцяў із платным дырэкторам, якія будзе зьбірацца квартальна й будзе раздзіць губэрнатару аб проблемах, жаданнях і патрэбах нацыянальных груп.

Стварэнне гэтай камісіі будзе важным далейшим поступкам у працэсе ўзрасточага ўплыву нацыянальных груп на Амерыканскую націтыку.

Сам сп. Лерман вельмі прыхильна адносіцца да беларусаў і іншых нацыянальных груп на Ню Ёрку, а ягоны праціўнік, Марио Куомо, магчыма што пават і ня сышу ѿ беларусах.

Дзелягэтага, газэта *Беларускі ЧАС* моцна раздзіць усім беларусам галасаваць за Луіса Лермана на губэрнатара Ню Ёрку.

– Рэдакцыя

На Украінска-Польскай Канфэрэнцыі

Першая Канфэрэнцыя Ўкраінска-Рольскіх (У-П) Адносінаў адбылася 2-га каstryчніка г.г. ў памешканні Ўкраінскага Інстытуту ў Ню Ёрку. Да праграмы былі ўключаныя наступныя даклады:

(1) У-П канфлікты ѹ супрацоўніцтва ѹ аўстрыйскім парламэнце, Праф. Б. Цюцюра; (2) Гісторычныя традыцыі У-П фэдералізму, Праф. А. Камінскі; (3) А. Кысіль і праблема Гэнтэ Рутэнус – Націонэ Польонус, Праф. Ф. Сысын; (4) Пілсудзкі й Летлюра, Праф. П. Вандыч; (5) У-П адносіны падчас 2-е сусветнае

войны, Праф. Т. Гунчак; і (6) Польскі падыход да змагання ўкраінцаў за сваю незалежную дзяржаву, Др. С. Скышэцкі.

Канфэрэнцыя адбылася на ўніверсітэцкім навуковым узроўні й мно-гія даклады, у адзін спосаб ці другі, краналі беларускія праблемы, аса-ліва з часоў Вялікага Княства Літоўскага і ў справе „польскіх у-ходніх граніц”. Было адно амежава-

ньне:

Др. Р. Гарошка прывітаў канфэрэнцыю ад беларусаў і коратка вытлумачыў, што мы беларусы ўважаем Вялікое Княства Літоўскага як быўшую беларускую дзяржаву. У пазнейшай гутарцы, на гэта быў прыхільны водгукі ад некаторых украінцаў.

Вельмі прыкра было даведацца, што новы старшыня Беларускаага Інстытуту Навукі й Мастацтва, Др. Кіпель, поўнасцю зігнараваў заходы арганізатарамі канфэрэнцыі

(больш як 10 телефонаў) каб уключыць у канфэрэнцыю беларусаў.

465 ГАДОЎ БЕЛАРУСКАМУ КНІГАДРУКАВАНЬЮ

Выданыні ЮНЕСКА пра Францішку СКАРЫНУ

У Парыжы ў 1979 годзе выйшла кніжка пра беларускага першадрукара, Францішку Скарыну, на французкай мове ў выдавецтве ЮНЕСКА і пад аўтарствам вучонвх-скарына-знаўцаў з БССР, В. Чамярыцкага, Г. Гагенчанкі ды ў. Шматава. У 1980 годзе, гэтая кніжка ізноў была выдана ЮНЕСКАМ у перакладзе на ангельскую мову і, такім чынам, набыла яшчэ шырэйшага значэння.

Пачаткам выданыя кніжкі Чамярыцкага, Гагенчанкі й Шматава, можна лічыць XVI сесію Генеральнай Канфэрэнцыі ЮНЕСКА (Парыж, 1973), якая прыняла настанову аб паглыбленым вывучэнні й панулярызациі культурных дасягненняў славянскіх народаў.

У дакладнасці, на сесіі была прынята настанова аб выданыі на ўсіх эўрапейскіх мовах сэрыі: „Вялікія дзеячы славянскай культуры”, у якую, побач з М. Ламаносавым, А. Пушкінам і Т. Шаўчэнкам, быў уключаны Францішак Скарына. ЮНЕСКА звязрвалася да вучоных БССР з просьбай напісаць для гэтай сэрыі наўкува-нанулярыны нарыс пра славутага першадрукара, Ф. Скарыну, асьветніка й гуманіста.

Рукапіс кнігі на беларускай мове быў насланы ў штаб-кватэру ЮНЕСКА ў Парыж, дзе кніга ўбачыла съвет.

Выданыне складаеца з шасці неяўлікіх, але зъмястоўных разъдзе-лаў. У першым загалоўку – *Беларусь у канцы XV і ў XVI стагодзьдзях* – даеца грунтоўная характеристыка эканамічных, грамадзка-національных і ўзлымуючых перадумоваў зъяўлення гуманістычных ідэяў на Беларусі, галоўным правадніком якіх, быў Францішак Скарына.

У другім разъдзеле – *Францішак Скарына, сын са слайнага гораду Полацку* – апавядыацца пра дзіцячыя і маладыя гады Скарыны ў Полацку, пра яго наўку ў Кракаўскім універсітэце на факультэце свабодных наўкуаў, абы атрыманыні ім вучонай ступені доктара мэдыцины ў Падуансікім універсітэце. Артыкулы напісаныя яркімі, старашна падабраннымі фактамі, якія добра падкрэсліваюць тыя або іншыя асаблівасці жыццёвага й творчага шляху будучага першадрукара да пражскага перыяду ягонай дзейнасці.

Аднак, кульмінацыйнымі ў кнізе зъяўляюцца трэці, чацверты ды пяты разъдзелы, дзе разглядаеца выдавецкая дзейнасць Скарыны ў Празе й Вільні, што ўславіла яго імя. Гэта паведамленыні пра ягоны паездкі ў Кенігсберг і Москву, апісаныне высокага ўзроўня паліграфічнага мастацтва ягоных выданняў, і аналізы гуманістычных съветапоглядаў нашага першадрукара. Прыйдзяць, дарэчы адзначаць, што аўтары асаблівую ўвагу сканцэнтруюць на асьвятленні найбольш харектэрных, абы малазразумелых момантаў у дзейнасці Скарыны. У лягічнай структуры яны імкніца адказаць на пытаныне, чаму ягоная дзейнасць пачалася ў Празе, а не ў Вялікім Княстве Літоўскім, дзе ў той час назіраўся даволі высокі ўзровень разъвіцця гарадоў, рамесніцтва, высокі ўзровень мадэрнізацыі гаспадаркі земляробнай у выглядзе агульна-эўрапейскай і вялікі рост міжнароднага гандлю.

Тым на менш, арганізаваць „кнігадрукаванье ў Вялікім Княстве было

надзвычай цяжка таму”, пішуць аўтары, „што тут адсутнічалі традыцыі кнігадрукаванья, папера, друкары.” Усё гэта ўжо было ў Чэхіі, дзе раней чым у іншых славянскіх краінах узьнікла кнігадрукаванье на нацыянальной мове. Да гэтага часу (1505 г.) у Вэнэцыі была выдана чэская Біблія, якая паслужыла асноўнай крыніцай для перакладу Скарынай Бібліі на беларускую мову. Спрыялі тут культурныя й тарговыя сувязі Чэхіі й Вялікага Княства Літоўскага.

У кнізе яўна адзначана асьветніцкія характеристыкі, якія прыняла настанову аб паглыбленым вывучэнні й панулярызациі культурных дасягненняў славянскіх народаў.

Пражскасе выданыне Ф. Скарыны – гэта ўздым нацыянальнага маштабу, яркае выяўленыне высокай культурнай мужнасці беларускага народу...

Ведама таксама, што ў сярэднявечы, Біблія, з прычыны яе супяречлівага зъместу які адлюстроўваў розную клясавую ідэалёгію, ня толькі асьвятляла і апраўдзала сацыяльную няроўнасць, але й жывіла радыкальна-рефармавыя, гэрэтычныя рухі, накіраваныя супраць фэудальнага ладу. Не выпадкова адзін з правадыроў Вялікай сялянскай вайны ў Нямеччыне, сучаснік Скарыны, Томас Мюнцэр (1490-1525), патрабаваў знаёміць веруючых з тэкстам усеяе Бібліі. І ня дзіўна, што хрысціянская царква некаторы час не дазваляла на пераклады ў выданыні Бібліі на нацыянальных мовах. Таму пражскасе выданыне Скарыны, якое адрознівалася ня толькі вольным перакладам біблійных тэкстаў на беларускую мову таго часу, але й сваімі гуманістычными каментарамі, дало магутны імпульс як развязвіццю перадавой грамадзка-національнай думкі, так і росту антыфэудальных рухаў.

Адзначаючы, што на працягу 1517-1519 г.г. Скарына выдаў 23 кнігі Старога Запавету, аўтары выказваюць спрэвядлівае меркаванье аб тым, што гэта толькі частка дайшоўшых да нас выданняў беларускага першадрукара. І хоць „усю прадрукцыю Пражскай друкарні Скарыны нельга пакуль-што вызначыць дакладна, многія факты съведчаць”, пішуць вучоныя, „што беларускі асьветнік меў намер выдаць у Празе ўсю Біблію.”

Аб гэтым гаворыць агульны заглавачны ўступ ды прадмова „во всю Біблию рускага языка” і таксама прадмова Скарыны да першых Кніг Царства, у якіх успамінаеца шмат не дайшоўшых да нас або дасюль ня знайдзеных дасьледнікамі кніг з пражскай Бібліі – „Кнігі Ездры”, „Товіф” і інш.

Значнае месца ў кнізе ўдзяляеца харектарыстыцы выданняў Францішка Скарыны, што зразумела хача-б таму, што замежны чытач практична пазбаўлены магчымасці пабачыць калі-небудзь кнігі беларускага першадрукара, шэдэўры съяднівага паліграфічнага мастацтва.

Lenin offered to establish independent Byelorussia

PARIS (AP) – At the end of World War I, Soviet leader Vladimir Lenin offered to surrender four-fifths of the Soviet held territory in exchange for formal recognition of his communist government and economic aid from the West, an American historian says.

President Woodrow Wilson rejected the offer, thereby missing a chance “that would have created historic conditions in which no Russian communist regime could have embarked on a campaign of world conquest,” Prof. Eugene Gonda said.

In his book “The Versailles Conference” published here in April 1981, the Hungarian-born Gonda, 72, said that in secret negotiations in 1919 with an American emissary to the Kremlin, Lenin offered to accept the creation of noncommunist states in the Baltic and Archangel regions,

western Byelorussia, half of the Ukraine, the Crimea, the Caucasus, the Ural Mountains, and all of Siberia.

In exchange, the Western powers were to recognize the communist government and help in its postwar reconstruction.

The book, written in French, tries to throw new light on the 1919 Versailles Conference ending W.W. I.

Gonda said he based the work largely on unpublished private papers, archives, and official records of the conference. The U.S. Government had no comment on the book.

Gonda said Wilson rejected Lenin's offer because he feared being accused of making a deal with the Bolsheviks at a time when American, British and French expeditionary forces were trying in vain to restore the Czarist regime by force.

ON NOVEMBER 2, 1982
VOTE FOR OUR GOOD FRIEND
AND LONG-TIME SUPPORTER
IN NEW YORK
CONGRESSMAN MARIO BIAGGI
– Byelorussian Political Committee

ЧЫТАЙЦЕ Ў НАСТУПНЫМ НУМАРЫ

Вельмі цікавы й вартасны гістарычны нарыс пра Сьвіслацкую Гімназію які закранае крываці нашага нацыянальнага адраджэння спалучанага з жыцьцём і рэвалюцыйнай дзеянасцю Кастуся Каліноўскага. Апрацаваў В. Пануцэвіч.

У канцы лістападу 1982 г.
у Ню Ёрку адбудзеца
Чарговал Сесія Рады
Б.Н.Р.

ПРАДАЮЦЦА ЎСЕ
ПА-АСОБНЫЯ НУМАРЫ ГАЗ.
„Беларускі ЧАС”
Цана: \$2 за нумар
ГАДАВІКІ па \$10

Byelorussian Times

Двумоны беларускі часопіс у ЗША

USPS 345-170
9-06 Parsons Blvd.
Flushing, N.Y. 11357
U.S.A.

A Byelorussian Newspaper
Published bimonthly in January,
March, May, July, September
and November.
Dr. Roger Horoshko, Publisher

Annual Subscription
\$8 U.S. currency only

Postmaster:

Send address changes to the
BYELORUSSIAN TIMES
Box 141, Whitestone, N.Y. 11357

Second Class Postage Paid at
Flushing, N.Y. 11355
ЧАС

Двумоўная
беларуская газета

Выходзіць 6 разоў на год у
студзені, сакавіку, травені,
ліпені, верасні й лістападзе.

Др. Р. Гарошка, Выдавец
Гадавая Падпіска

8 амэрыканскіх даляраў
У замежнай валюце дабаўце 5
дал. для замены на даляры.

ВЫПІСВАЙЦЕ Й ПАШЫРАЙЦЕ
АДЗІНУЮ АНГЕЛЬСКА-
БЕЛАРУСКУЮ ГАЗЭТУ
„БЕЛАРУСКІ ЧАС”

АДКАЗ ПЛЕСКАЧУ...

У артыкуле зъмешчаным у *Беларусь* за месяц чэрвень 1982 г. № 301–302, сп. Плескач, не знайшоўшы прычынаў для апраўдання Уладыкі Мікалая як галоўнага віноўніка паўстання закалотай у парафіях БАПЦ ў Амэрыцы, у сваім артыкуле „Крызыс у БАПЦ: Што Далей”, шыра розныя пязгодныя з праўдаю блюзнерсты.

Напачатку артыкулу ён працуе адвінавачвашца царкоўных дзеячоў за нейкія „амбіці” якімі ў сапраўднасці карыстаецца толькі Уладыкі Мікалай і некаторыя беларускія „дзеячы” з атэістычнымі пераканаўнікамі якія, ломячы царкоўныя правілы, хацелі-б кіраваць царквою за пасярэдніцтвам съвецкіх арганізацый.

Да такіх съвецкіх „дзеячаў” належыць і сп. Плескач для якога БАПЦ ў сапраўднасці не існуе, бо напрэцьгу некаторага часу ён з сям'ёю наведваў расейскую царкву, дзе з ягонаса дазволу адбыўся ю шлюб ягонае дачкі, зънеслаўляючы гэтым парафію БАПЦ існуючу ў тым часе ў Дэтройце.

На менш шкодную дзеянасць праявіў сп. Плескач у Дэтройце ў часе рукапалажэння а. Яна Бруцкага ў съвятары, калі пераняўшы ініцыятыву кіраўніка абрада не лічыў ававязкам паведаміць аб рукапалажэнні Правячага Япіскапа і беспраўна сабраў нейкую нараду якая пастанавіла аб годнасці а. Яна быць япіскапам. Цяпер сп. Плескач і кампанія на лічаць сваім ававязкамі прызначаў сваю пастанову.

Магістар Плескач, ці якія некаторыя называюць „магістрат”, пішучы, што натоўшні кіруеца інстынктам а не правам, гэтым вельмі выразна ахарактарызаваў сучасную свою бальшыню ў рэлігійным закалоце, бо-ж гэтая ягоная бальшыня не прызнае ні царкоўных правілаў, ні канонаў, ні статуту. Развімаеца аўтар і з праўдаю аб тым, што ягона натоўшні аднаўляў, закладаў і будаваў усе парафіі да чаго ён сам абсалютна на нічым не прычыніўся ю наведае аб тым, што Хрыстос збудаваў сваю Царкву ў паставі кіраўнікамі Яе сёнь. Апосталаў.

Аб рэлігійным перакананыні сп. магістра съветчыца і ягоная словаў аб тым, што „на Малебні за здароўе Мітрапаліта Андрэя засталося толькі дзіве асобы ў царкве.” На хоча ён прызнацца ў тым, што гэта сталася пад уплывам так-званых „дзеячаў”, якія лічаць, што царква не для таго каб маліца Богу, а для правядзення партыйнай палітыкі ю непаладкаў.

Аўтар прызнацца, што Кліўлендская парафія адна з найбольшых, але не адважваеца выясняць чаму ў Дэтройскай парафіі парафіянаў можна палічыць на пальцах аднае рукі? А беларусаў у Дэтройце напэўна ія менш як у Кліўлендзе. Не належаць яны да БАПЦ таму, што „лідары” ў Дэтройце не зацікаўленыя рэлігію – для іх царква зъяўляецца сымбалічнаю, з чым ня могуць пагадзіцца вернікі ў Дэтройце.

Такія псеўдо-арганізатары ў Дэтройце цяпер заўзята ўзяліся праўодзіць разбуральную дзеянасць у рэлігійным жыцці БАПЦ, каб злыквідаваўшы царкву потым стацца арганізатарамі бяздзейных съвецкіх арганізацый.

Аб тым-ж, што рэлігійны канфлікт пачаўся ў парафіі ў Гайлінд Парк кожнаму ведама, але ня ведама тое, чаму так-званыя „лідары” як

сп. Плескач, др. Сажыч і ім падобныя пашырылі канфлікт на іншыя парафіі ў Амэрыцы?

Сп. Плескач піша аб „аднабаковым” становішчы газэты *Беларускі ЧАС*, але не заінвестацца аб вузка аднабаковым становішчы *Беларуса* і пашкільных і антырэлігічных *Царкоўных Навінах* дзе праходзіцца акцыя супраць БАПЦ.

Успамінае аўтар і аб выданні „Царкоўнага Бюлетэню” якога выданне вельмі патрэбнае і неабходнае, але сп. Плескач чамусьці не задумваеца над тымі ці ёсьць магчымасць у сучасным стане гэту справу рэалізаваць? Во павінна быць аўтару ведама, што на працягу 25-ці год выдання *Голосу Царквы* не адзін з нашых псеўдо-дзеячоў не парупіўся нешта напісаць у часапіс або спрычиніцца да распаўсюджання гэтага адзінага рэлігійнага выдавецства.

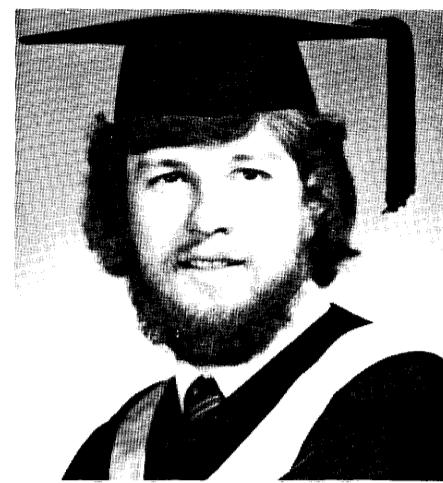
Вельмі дзіўна ю непрызываіта ю тое, што сп. Плескач як магістар шукае нейкага фіксынага паразуменія паміж герархамі не падаючы матыву для развязання гэтае пякуче праўлемы сіравядліва ю згодна існуючых царкоўных правілаў, а не з асабістымі аднабаковыми разважанінімі як, напрыклад, што канфлікт яў ёсьць прычынаю няладаў у парафіі ў Гайлінд Парку, а віною нашых найвышэйших уладаў. Ці гэта на жаданніе аўтара каб канфлікт праўдаўжаўся для нейкага таемнае мэты? Бо-ж кожнаму ведама, што мяноўна начаткам канфлікту была парафія ў Гайлінд Парку і што напэўна канфлікт быў-бы начатку заладжаны, каб Уладыкі Мікалай бесправна не прычыніўся да пашырэння канфлікту на іншыя парафіі ў Амэрыцы, нахабна пераймаючы кіраўніцтва ў неналежучых да яго парафіях ды ўзнаймляючы съвятарскі сан звольненаму Аляксандру Яноўскуму.

Калі-б аўтар артыкулу быў безстороннім ды прыпомніў закалот у бруклінскай парафіі ў 1967 г. то зразумеў-бы, што сучасны канфлікт у БАПЦ ёсць паўтарэннем як бы гісторыканфлікту ў Брукліне. Бо-ж так, як у бруклінскую парафію быў падасланы Архіяпіскапам Іоанам (з юрысдыкцыі Маскоўскага Патрыярхі) Юры Абрэмскі, які пепадпрадкаўся Архіяпіскапу Васілю ў распачаў руйніцкую дзеянасць, у бруклінскай парафії, такую самую разбуральную дзеянасць праводзіць у сучасных закалотах Аляксандар Яноўскі з дапамогаю Уладыкі Мікалай.

Для доказу падаём тут вытрымкі з №26-га *Голосу Царквы* за сінегань 1967 году: „Зразумела, што сівер гэты падуў і на нашу сів. БАПЦ. Падуў і на ўсе нашыя парафіі... У якім сэнсе? У наступным. Паставіць на калені правячага Япіскапа нашае сів. БАПЦ ў Амэрыцы ў Канадзе Уладыку Васілю й прымусіць яго адыйсці... А там ужо развал забясьпечаны!

„Праўда, зразумела я юсная реч! Нажаль не для ўсіх, навет для дзеячоў і шчырых нашых аўтакефалістў гэтая сірава ўсе яшчэ не юсная. Ім усё яшчэ здаецца, што тут сірава не ў развале сів. БАПЦ, а ў дзеякіх непаразуменіях між Царквой Радаю ў Уладыкам Васілем. Таму падаём тут дзе якія выяснянені, тым болей, што правадыры гэтых закалотаў вельмі ахвотна цвердзяць: *Што, мы хочам разваліць царкву?* (У сучаснасці цвердзяць што Уладыкі Мітрапаліт хоча разваліць Царкву). Мы ў Ягоныя царкоў-

Атрымаў Вышэйшую Асьвету

У гэтым годзе, Леанід Войтэнка, сын Мікалая й Анны Войтэнкаў із Самэрсэту, Ню Джэрзі, выдатна закончыў вышэйшую асьвету на стэйтавым каледжы ў Трэнтане, атрымаўшы навуковы ступень Бакалаўра Прывродных Навук (Bachelor of Science). Леанід ужо дастаў працу на сваім фаху як настаўнік і далей працаўжает студы на магістра.

Шчыра жадаем Леаніду посыхеаў у ягонай прафэсійнай працы ў жыцці. Беларуская грамадзкасць папоўнілася яшчэ адным сябрам з вышэйшай асьветай.

— Рэдакцыя

MIKALAI STRUSAVAU

КЛІЎЛЕНД, Огэё 8-га касцрычніка г.г. ў Кліўлендзе адбыўся Сабор Япіскапаў БАПЦ на які быў запрошаны быўшы Архіяпіскап Мікалай і яму была дадзена яшчэ адна магчымасць прадставіць сваю сіраву ў спрабаваць апраўдаць сябе.

Мікалай, адказваючы на паведамленыне аб Саборы, сказаў, што „з прыемнасцю” прыедзе на Сабор, але на Сабор не зьявіўся. Падчас сесіі Сабору быў даручаны ліст ад Мікалая ў якім ён піша, што на Сабор не прыедзе з прычыны нейкіх „іншых сіраваў”.

Мікалай, каторы публічна і ў сваіх „пасланінках” стала наракае на Мітрапаліта, што Мітрапаліт ніхай палацідзіц закалот нутраным спосабам, ужо трэці раз не зьявіўся на Сабор Япіскапаў і ўжо трэці разы паказаў хто запраўды ня хоча налагодзіц гэтага закалоту нутраным спосабам.

нашую маладую кветку БАПЦ.”

А параўнайма толькі, ці цяпер ня тое саме дзеяцца ў нашай БАПЦ? Толькі яшчэ больш рэвалюцыйна бо ўздзельнічае ў закалотах не адна парафія, а некалькі.

Будзем надзеяцца на Бога, які дашаможа нам і цяпер уратаваць наш гонар і нашу славу: БАПЦ. А сівер верненца на голавы тых, што спрычыніліся да паўстання сіверу!

— Аўтар ведамы рэдакцыя.

УГОДКІ КІТАЙСКАЙ РЭСПУБЛІКІ

15 га касцрычніка г.г. на прынцыпі ў Ню Ерку ў гонар 71-х угодкаў кітайскай рэвалюцыі якая давяла да прагалошання Кітайскай Рэспублікі (цяпер Тайван). Зълева направа: сп-ня Гока ад вугорскіх паўстанцаў; сп-ня К. Ц. Дан, жонка кітайскага консула; сп-ня Уліч ад Камітэту Паняволеных Народаў; Др. Р. Гарошка ад *Беларускага ЧАСу* ў арг. паняволеных народаў; Консул К. Ц. Дан рэпрэзентуючы Кітайскую Рэспубліку; і наведамая асоба.

FOR GOVERNOR LEW LEHRMAN SPEAKS OUR LANGUAGE

**Vote Tuesday
November 2**
 • Republican
 • Conservative
 • Statewide
 Independent
 Party

A family man who knows what it takes to support and educate a family

THE MAN

Lew Lehrman is the only candidate for Governor who has helped build a business, met a payroll and created thousands of jobs in the private sector. For nine years he was President of Rite Aid, which now has more than 1,000 stores —202 in New York State. Among other activities, he serves as a Trustee of the Boys Club of New York and Cardinal Cooke's Inner-City Scholarship Fund, which raises money for Catholic schools in New York City. In 1981, he was named Chairman of the Cardinal Cooke Inner-City Award Dinner, which raised over \$1.5 million for these parochial schools. He has been an active supporter of Cardinal Hayes High School in the Bronx.

The Lehrman Family

THE CHOICE IS OBVIOUS

Mario Cuomo

- Opposes capital punishment; supported Carey's 6 vetos.
- Favors quotas and therefore reverse discrimination.
- Has called for large welfare increases.
- Has supported all of Hugh Carey's tax increase proposals.
- New York was 49th in job growth during the Carey-Cuomo years.

Lew Lehrman

- Supports a death penalty for cold-blooded murderers.
- Opposes quotas.
- Supports removing able-bodied persons from welfare rolls.
- Has proposed an eight-year tax reduction program.
- Has made rapid business and job growth his number one goal.